

Cognitieve profielen: psychopathie en middelenmisbruik*

Gepubliceerd: 14-12-2017 Laatste bijgewerkt: 13-04-2024

Onderzoeken of met behulp van experimentele computertaken op gebied van aandacht, sociale cognitie en inhibitie een onderscheid gemaakt kan worden tussen groepen (psychopathie, verslaving).

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Persoonlijkeheids- en gedragsstoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON50233

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Cognitieve profielen

Aandoening

- Persoonlijkeheids- en gedragsstoornissen

Synoniemen aandoening

psychopathie, verslaving

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Erasmus Universiteit Rotterdam

Overige ondersteuning: kwaliteit forensische zorg

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Antisociaal gedrag, Neuropsychologie, Psychopathie, Verslaving

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Onderzoeken of psychopathische patiënten (PCL-R-score >25) en verslaafde patiënten (PCL-R-score * 25 & aan een middel gebonden stoornis volgens een DSM-classificatie) onderscheiden kunnen worden op grond van hun cognitieve profiel.

Secundaire uitkomstmaten

Onderzoeken of patiënten bij wie sprake is van dubbeldiagnostiek, dat wil zeggen het samengaan van psychopathie en verslaving (PCL-R score >25 & aan een middel gebonden stoornis volgens een DSM-classificatie), de primaire diagnose onderscheiden kan worden op grond van hun cognitieve profiel. Hierbij worden leeftijd, medicatiegebruik, persoonlijkheidsfacetten, uitkomsten op een screenend neuropsychologisch onderzoek en intelligentie meegenomen in het regressiemodel geïncorporeerd om unieke predictieve validiteit van de experimentele maten te kunnen bekijken.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Succesvolle behandeling in de forensische zorg wordt bemoeilijkt door de wederzijdse beïnvloeding van antisociaal gedrag en middelenmisbruik. Vooral wanneer er een dubbele diagnose wordt gesteld (persoonlijkheidsstoornissen en verslaving) is de prognose ongunstig (MDR Persoonlijkheidsstoornissen, Trimbos, 2008). Wanneer zo'n dubbele diagnose ook nog resulteert in crimineel gedrag is het effect voor de samenleving het grootst. De verslaving leidt bij deze dubbele diagnose groep tot verhoging van intensiteit en frequentie van criminaliteit (Achtergrondrapport bij de Richtlijn problematisch middelengebruik in de forensische klinische zorg, Victas/IVO, 2015). In dit onderzoek zullen wij ons daarom richten op het verhelderen van deze *dynamische

interactieve relatie* (Koeter & Maastricht, 2006).

De relevantie van het gebruik van cognitieve taken bij het onderscheiden van oorzaken van antisociaal gedrag, wordt gevonden in twee belangrijke voorspellers van antisociaal gedrag: psychopathie en middelenmisbruik. Bij beide oorzaken is sprake van cognitieve problemen (Field, Munafò, & Franken, 2009; Newman & Baskin-Sommers, 2011) die echter anders van aard zijn. Op basis van deze observatie zullen op drie domeinen (i.e., Aandacht, Sociale Cognitie en Inhibitie) cognitieve taken worden ingezet zodat beide groepen uit elkaar gehaald kunnen worden.

Doel van het onderzoek

Onderzoeken of met behulp van experimentele computertaken op gebied van aandacht, sociale cognitie en inhibitie een onderscheid gemaakt kan worden tussen groepen (psychopathie, verslaving).

Onderzoeksopzet

Het onderzoek zal bestaan uit experimenteel multi-center onderzoek met gezonde controlegroep met een mixed design (cross-sectioneel, between subject, field experiment).

Inschatting van belasting en risico

Deelname aan het onderzoek leidt niet tot risico voor de deelnemers: het betreft eenvoudige taken die geen effect hebben op functioneren en afgenomen worden in een voor hen bekende omgeving onder leiding van getrainde onderzoekers. Zij zullen een vergoeding krijgen voor deelname. Zij zullen wel tijd kwijt zijn voor deelname aan de studie. Gezonde controles zullen 2,5 uur naar het Erasmus Behavioral Lab komen om mee te doen aan het onderzoek; patiënten zullen in eigen (poli)kliniek in een daarvoor aangewezen testruimte gedurende 2,5 uur getest worden

Contactpersonen

Publiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Emmastraat 75
Arnhem 6828HD
NL

Wetenschappelijk

Erasmus Universiteit Rotterdam

Emmastraat 75
Arnhem 6828HD
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Alle mannen en vrouwen van 18 - 65 jaar van alle GGZ-locaties die informed consent ondertekenen, incl.:

- * Patiënten met persoonlijkheidsstoornissen
- * Patiënten met een verslaving
- * Alle overige stoornissen m.u.v. psychotische stoornissen
- * Delinquenten zonder stoornis
- * Participanten zonder stoornis uit de algemene bevolking

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- * Schizofrenie, actieve psychose, bipolaire stoornis met psychotische kenmerken.
- * Gebruik van antipsychotica
- * Kleurenblindheid, visuele stoornis
- * IQ < 75
- * Leeftijd < 18 of > 65, - controlegroep:

* AUDIT-score >20 (indicatief voor alcoholafhankelijkheid)

* DUDIT-score >25 (indicatief voor drugsafhankelijkheid)

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Diagnostiek

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	05-02-2018
Aantal proefpersonen:	300
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	14-12-2017
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	30-07-2020
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL61928.078.17